

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
"СРБИЈА ШУМЕ" п.о. Београд
Део Шумског газдинства "Ужице"
Број 4710/2
Датум 10.10 2024 год.
УЖИЦЕ

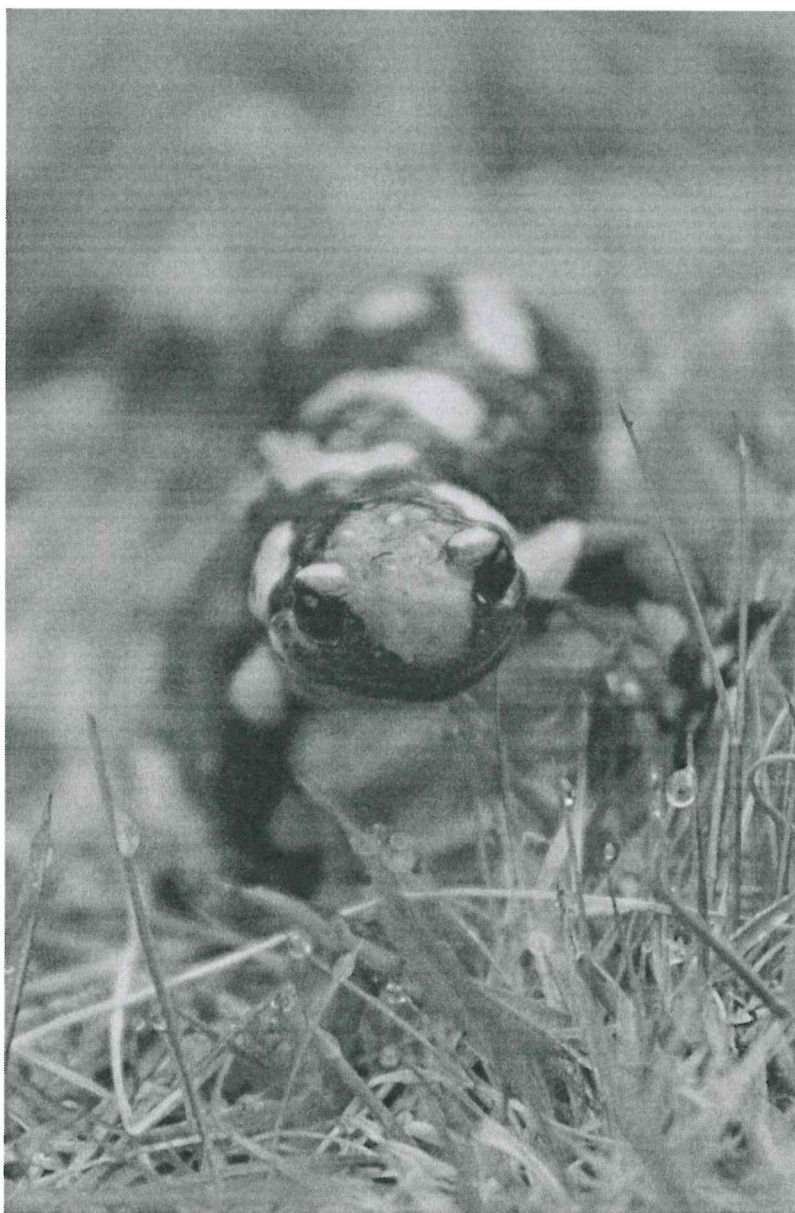
Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ Београд

Број. 47910

Датум: 12.11 2024 год.

Нови Београд, Булевар Михајла Пупина 113

**ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА
ПАРКОМ ПРИРОДЕ „ЗЛАТИБОР“
за 2025. годину**

Ужице, октобар 2024. године

I	УВОД	2
II	ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	4
III	ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	5
1.	Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима	5
2.	Приоритетне мере и активности на управљању културно – историјским вредностима	13
3.	Управљање природним ресурсима	14
3.1.	Задаци и активности на заштити и управљању шумама	14
3.2.	Задаци и активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном	14
3.3.	Задаци и активности на заштити, развоју и управљању водама	16
3.4.	Задаци и активности на заштити, развоју и управљању пољопривредним земљиштем	16
3.5.	Задаци и активности на коришћењу споредних шумских производа	17
3.6.	Задаци и активности на мониторингу	17
3.7.	Збрињавање и рехабилитација строго заштићених и заштићених животињских врста	22
IV	ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА	24
V	ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	25
1.	Мере и услови	25
2.	Активности и учешће управљача на просторном планирању, изградњи и уређењу грађевинског земљишта, инфраструктурног планирања и уређења, изградњи рекреативне инфраструктуре, на санацији подручја и др.	25
VI	ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	31
VII	САРАДЊА	34
1.	Сарадња и партнерство са локалним становништвом	34
VIII	ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	35
IX	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	40

I УВОД

Парк природе

„Парк природе је подручје добро очуваних природних вредности са претежно очуваним природним екосистемима и живописним пејсажима, намењено очувању укупне геолошке, биолошке и предеоне разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, духовних, естетских, културних, туристичких, здравствено – рекреативних потреба и осталих делатно-сти усклађених са традиционалним начином живота и начелима одрживог развоја.”

(Закон о заштити природе: („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка и 14/16, и 95/18, 71/21 – други закон)

„Заштићена подручја где је дуготрајна интеракција човека и природе произвела јединствене еколошке, биолошке, културне и естетске вредности и где је одржавање тог односа неопходно ради очувања ових вредности.”

Водич за примену IUCN категорија
управљања за заштићена подручја,
WCPA, IUCN, 2008, Гланд, Швајцарска.
(Guidelines for Applying Protected Area
Management Categories, WCPA, IUCN,
2008, Gland, Switzerland)

На основу члана 54. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка и 14/16, и 95/18, 71/21 – други закон), Уредбе о проглашењу Парка природе „Златибор“ („Сл.гл.РС“, број 91/17), Уредбе о еколошкој мрежи („Сл.гл.РС“, бр. 102/2010) израђен је годишњи програм, односно Програм управљања Парком природе „Златибор“ за 2025. годину.

Плански основ за израду Програма управљања Парком природе „Златибор“ за 2024. годину је План управљања Парком природе „Златибор“ за период 2018 – 2027, на који је Министарство заштите животне средине дало Сагласност број 353 – 02 – 1759/2018 – 04 од 18.10.2019. године.

Управљач је, пре почетка израде, од Министарства заштите животне средине затражио услове заштите природе за израду Програма управљања Парком природе „Златибор“ за 2025. годину. Програм управљања је израђен у складу са добијеним Решењем о условима заштите природе за израду Програма управљања Парком природе „Златибор“ за 2025. годину број **002269435 2024 14850 004 002 501 100** од **27.08.2024. године**.

Простор Парка природе „Златибор“ препознат је као једно од еколошки значајних подручја на коме је присутан одређени број приоритетних типова станишта и врста, па је сврстан у еколошку мрежу која је дефинисана Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка и 14/16, и 95/18 – други закон) и Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. бр 102/10).

Парк природе „Златибор“ налази се на територији општина: Чајетина (КО Стубло и делови КО Алин поток, Бранешци, Гостиље, Доброселица, Дренова, Јабланица, Љубиш, Семегњево, Чајетина и Шљивовица), Ужице (део КО Мокра Гора), Нова Варош (делови КО Бела река, Драглица, Негбина и Сеништа) и Прибој (делови КО Бања, Кратово и Рача).

Укупна површина ПП „Златибор“ је 41.923,26 ха од чега је:

- државно: 18.158,83 ха (43,31%)
- приватно: 23.582,42 ха (56,25%)
- јавно: 93,68 ха (0,22%)
- друштвено: 74,85 ха (0,18%)
- црквено и други облици: 13,48 ха (0,04%).

Површина Парка природе „Златибор“ износи 41.923,26 ха, од чега је у I степену заштите 2.299,59 ха (5,48%), у II степену заштите 19.148,28 ха (45,67%) и у III степену 20.475,39 ха (48,85%).

II ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Општи циљеви заштите и унапређења подручја су:

- заштита, очување и унапређење постојећих природних и створених вредности, као и укупне пределе, геолошке и биолошке разноврсности,
- унапређење и наменско коришћење вредности подручја и одрживо управљање природним ресурсима, кроз обезбеђење стабилности екосистема.

Специфични циљеви:

- очување и унапређење типова станишта која су од националног и међународног значаја,
- заштита, очување и унапређење биолошке разноврсности (генетичке, специјске и екосистемске),
- заштита, очување и унапређење геолошке разноврсности,
- очување квалитета основних чинилаца животне средине (ваздух, вода, земљиште), заштита од буке и обезбеђење адекватног управљања отпадом,
- унапређење и очување шума парка природе кроз обезбеђење њихове стабилности и одрживог управљања,
- заштита, очување и презентовање културно – историјских вредности и знаменитости,
- очување пејзажних и амбијенталних вредности простора, као препознатљивог визуелног израза простора,
- одрживи развој подручја и стварање услова за унапређење квалитета живота и рада локалног становништва кроз подстицање традиционалних делатности на подручју, пољопривреде, сеоског туризма, екотуризма и старих заната,
- повећање свести јавности о вредностима подручја парка кроз разноврсне едукативне и промотивне садржаје за посетиоце свих узраста и способности,
- унапређење информативно – презентационих и едукативних садржаја парка, како би се омогућио јединствени доживљај и ефикасно управљање посетиоцима подручја парка.

С обзиром да се територија Парка природе „Златибор“ налази у обухвату еколошке мреже Републике Србије, еколошки значајног подручја „Златибор“, потребно је придржавати мера прописаних Уредбом о еколошкој мрежи а нарочито следећих:

- забрањено је уништавање и нарушавање станишта, као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;
- забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаци и др.);
- предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања.

III ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

1. Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

Приоритетне мере на управљању природним вредностима Парка природе су заштита, управљање и унапређење стања природних вредности.

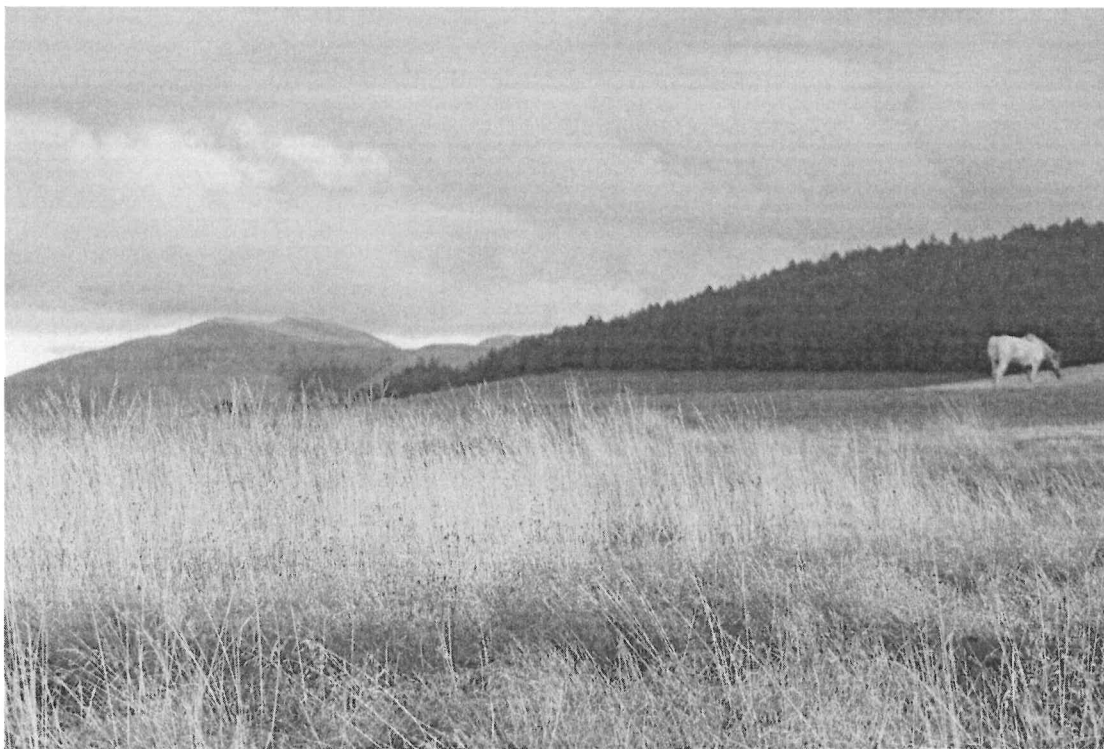
Заштиту, односно чување подручја и унутрашњи ред у заштићеном подручју, спроводиће чуварска служба заштићеног подручја, кроз редовну контролу свих активности у Парку природе „Златибор“ и чување граница заштићеног подручја.

Активности на заштити подручја обухватиће наставак обнављања граница заштићеног подручја.

Заједно са чуварима заштићеног подручја на пословима везаним за чување Парка природе „Златибор“ раде и чувари шума.

Чуварску службу сачињава 8 чувара заштићеног подручја и 1 руководиоца чуварске службе.

Остали чувари шума, ловочувари и рибочувари са положеним стручним испитом, а чији су рејони на којима обављају послове унутар граница Парка природе „Златибор“, повремено ће бити укључени у рад на реализацији годишњег Програма управљања за 2025. годину.

Финансијака средства која су планирана за **брuto зараде чувара и Руководиоца чуварске службе** заштићеног подручја Парка природе „Златибор“:

<i>Планирана средства за брутo зараде чуварске службе – 8 чувара Парка природе „Златибор“ (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:	8.640.000,00	Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	1.025.235,84	
Укупно:	9.665.235,84	

Финансијака средства која су планирана за **брuto зараде руководиоца чуварске службе** заштићеног подручја Парка природе „Златибор“:

<i>Планирана средства за брутo зараде руководиоца чуварске службе Парка природе „Златибор“ (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:	1.080.000,00	Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	882.791,69	
Укупно:	1.962.791,69	

Парком природе координира управник Радне јединице Парк природе „Златибор“. Планирана финансијска средства за **брuto зараду управника Парка природе**:

<i>Планирана средства за брутo зараду управника Парка природе „Златибор“ (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	2.511.255,52	
Укупно:	2.511.255,52	

Чувари шума који раде на рејонима који се налазе у оквиру Парка природе „Златибор“ делом ће се финансирати од средстава добијених наплатом наканда за коришћење Парка природе „Златибор“. То су чувари шума на реонима Муртеница 1, Муртеница 2, Муртеница 3, Торник, Борова Глава, Семегњево, Чавловац. Зараде реверних инжењера чији се ревири налазе на територији Парка природе „Златибор“ ће се делом финансирати из наканда за коришћење заштићеног подручја. То су ревири Муртеница, Борове шуме 1, Борове шуме 2 и Борове шуме 3. Такође и део зараде шефа Шумске управе „Златибор“ ће се финансирати од средстава добијених наплатом наканда за коришћење заштићеног подручја Парка природе „Златибор“. Поред горе наведених и административни радник који ради за потребе Шумске управе „Златибор“, као и за потребе Парка природе „Златибор“ финансираће се делом из средстава

добити од наплаћених накнада за коришћење заштићеног подручја. Средства која смо планирали за исплату дела напред наведених зарада су:

Планирана средства за бруто зараде чувара шума, ревидних инжењера и шефа ШУ "Златибор" (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	8.616.824,30	
Укупно:	8.616.824,30	

У складу са Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја (члан 3.), послове у Парку природе „Златибор“ обављаће и служба за опште и правне послове, служба за ловство и остале ресурсе, служба за планирање и газдовање шумама и служба за финансије и рачуноводство. На изради управљачких докумената ПП „Златибор“ (програм управљања и извештај о остваривању годишњег програма управљања), програма и извештаја управљања рибарским подручјем, као и на реализацији истих, радиће Самостални референт за заштићена подручја (ШГ „Ужице“ Ужице) и Референт за заштиту природе (ШГ „Пријепоље“). За рад референата који ће радити на напред побројаним пословима, у Парку природе „Златибор“, опредељена су следећа финансијска средства:

Планирана средства за бруто зараде референата који ће радити на изради управљачких докумената и њиховој реализацији (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:	160.000,00	Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	4.009.640,55	
Укупно:	4.169.640,55	

Поред планираних средстава за бруто зараде чувара и осталог особља планирани су и **материјални трошкови** (односно трошкови горива, мазива, регистрације возила и сервисирања и сл) чуварске службе и стручних служби које ће обављати своје редовне активности у оквиру Парка природе „Златибор“. Трошак је приказан у наредној табели:

Планирани материјални трошкови чуварске службе (односно трошкови горива, мазива, регистрације возила, сервисирања и сл) (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:	20.000,00	
Средства од наканда:	6.675.000,00	
Укупно:	6.695.000,00	

Као што смо планирали материјалне трошкове (односно трошкови горива, мазива, регистрације возила и сервисирања и сл) чуварске службе и стручних служби које ће обављати своје редовне активности у оквиру Парка природе „Златибор“, тако смо планирали и одређене материјалне трошкове осталог особља запосленог код управљача који су настали приликом израде управљачких докумената (Програма управљања и Извештаја о остваривању програма управљања). Ти материјални трошкови су приказани у следећој табели:

<i>Планирани материјални трошкови настали приликом израде управљачких докумената (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	60.500,00	
Укупно:	60.500,00	

Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима огледају се у сталном праћењу, контроли и унапређењу стања строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња, гљива и инсеката, праћењу стања и експлоатације природних ресурса у заштићеном подручју (шума, земљишта, камена и воде) у границама заштићеног подручја Парка природе „Златибор“. Такође вршиће се сталан надзор над спровођењем одређених режима заштите по одређеним степенима заштите (I, II и III) у границама парка природе, од стране чуварске службе. Обавеза чувара је да о свим променама на заштићеним врстама и противправним поступцима сачињавају записнике и службене белешке који даље предају руководиоцу чуварске службе Парка природе „Златибор“. Све ово напред наведено није могуће без набавке одређених уређаја и средстава.

У 2025. години планирана је набавка следећих уређаја и средстава која ће се користити у сврху надзора и квалитетног функционисања чуварске службе у Парку природе „Златибор“:

- **набавка теренских возила**, део предузећа Шумско газдинство „Ужице“ планирало је набавку два теренска возила. У ту сврху планирана су следећа финансијска средства:

<i>Набавка теренских и путничких возила (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	7.200.000,00	
Укупно:	7.200.000,00	

- **набавка приколице** – како чуварска служба Парка природе Златибор обавља и послове уређења простора, у ту сврху планирамо набавку ауто приколице која ће им олакшати допремање мобилијара до локација на којима ће вршити уградњу. Средства предвиђена за набавку приколице су приказана у наредној табели:

<i>Набавка аутоприколице (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	200.000,00	
Укупно:	200.000,00	

- **набавка дрона** – део предузећа Шумско газдинство „Ужице“ планира набавку дрона који ће чуварској служби помоћи како у пословима надзирања терена тако и приликом откривања пожара у иницијалној фази. Приликом набавке дрона потребно је извршити и обуку пилота дрона односно оператера дроном. У ту сврху планирана су следећа финансијска средства:

<i>Набавка дрона (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	980.000,00	
Укупно:	980.000,00	

- **набавка двогледа за ноћно осматрање** – део предузећа Шумско газдинство „Ужице“ планира набавку двогледа за ноћно осматрање. У ту сврху планирана су следећа финансијска средства:

<i>Набавка двогледа за ноћно осматрање (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	402.300,00	
Укупно:	402.300,00	

- **набавка фотоапарата** – планирана је набавка једног фотоапарата како бисмо полако почели да мењамо постојећу технику која је у употреби већ преко осам година. Средства која смо определили за набавку двогледа приказана су у следећој табели:

<i>Набавка фотоапарата (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	84.000,00	
Укупно:	84.000,00	

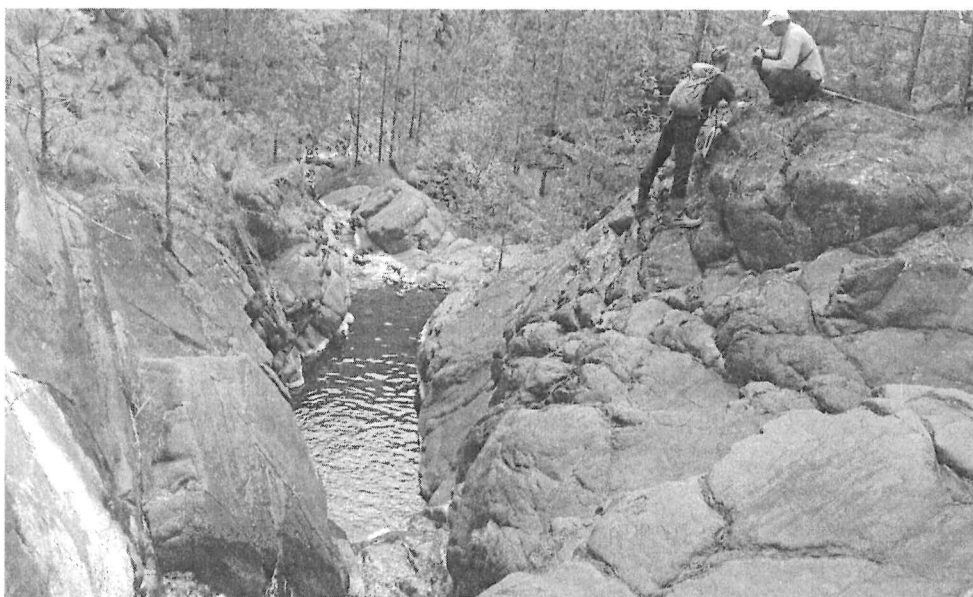
- **набавка ГПС уређаја** – планирана је набавка једног ГПС уређаја за чуварску службу. Средства која смо определили за набавку ГПС уређаја приказана су у следећој табели:

Набавка ГПС уређаја (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	300.000,00	
Укупно:	300.000,00	

У 2025. години се настављају радови на **обнављању раније обележених граница** Парка природе „Златибор“. Планирано је обављање око осамдесет километара раније обележених граница заштићеног подручја. За напред поменуте радове планирали смо следећа финансијска средства:

Планирана средства за обнављање претходно обележених граница Парка природе „Златибор“ (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	638.880,00	
Укупно:	638.880,00	

Радови на обележавању и обнављању граница биће изведени сопственом радном снагом. На обележавању граница биће ангажовани: два запослена из Службе за уређивање шума Шумског газдинства „Ужице“ као и два помоћна радника из Шумског газдинства „Ужице“. Поред зарада запослених који ће радити на обележавању заштићеног подручја, у приказаном износу се налазе и трошкови набавке фарбе, четки и осталог потрошног материјала потребног за обележавање граница Парка природе „Златибор“.

На тринаест локација у оквиру Парка природе „Златибор“ планирано је постављање информативних табли. У ту сврху су у програму управљања опредељена следећа средства:

<i>Планирана средства за израду и постављање информативних табли у оквиру Парка природе „Златибор“ (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	589.720,00	
Укупно:	589.720,00	

Поред постављања нових информативних табли, планирали смо и одржавање постојећих како информативних табли тако и осталог већ уграђеног мобилијара. Планирана финансијска средства за одржавање раније постављених информативних табли:

<i>Планирана средства за одржавање раније постављених информативних табли и мобилијара у оквиру Парка природе „Златибор“ (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	480.000,00	
Укупно:	480.000,00	

На десет локација којим управља део предузећа Шумско газдинство Пријеполје биће постављене ознака табле за које ће бити издвојена следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за израду и постављање ознака табле у оквиру Парка природе „Златибор“ (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	242.000,00	
Укупно:	242.000,00	

Сви путокази, ознака табле као и информативне табле биће израђене у оквиру Радне јединице „Обрада дрвета“ која послује у оквиру Шумског газдинства „Ужице“.

Управљање отпадом је обавеза управљача, између осталог и због процеса сертификације шума према захтевима FSC стандарда (Forest Stewardship Council). У редовне активности управљања отпадом спадају: лоцирање илегалних депонија, контроле руковања са опасним отпадом (отпадно уље, отпадни пнеуматици, пестициди...), хитно интервенисање у случају инцидента приликом радова на терену (изливање уља из радних машина, моторних тестера и сл.), контроле одлагања комуналног отпада ван места која су за то предвиђена, контрола одлагања чврстог отпада, вучу посеченог дрвећа и складиштење дрвних сортимената на начин којим се не ремете услови проласка великих вода

у водотоцима. Такође планирана су и средства за набавку десет контејнера који би се поставили на локалитетима који нису покривени контејнерима јавног комуналног предузећа. И у претходном периоду смо водили рачуна да то буду туристички атрактивне локације на којима се окупља велики број туриста – излетника, тако да ћемо о томе водити рачуна и у 2025. години. Средства планирана за набавку контејнера приказана су у првој табели, док су средства предвиђена за одвожење комуналног отпада и санацију дивљих депонија приказана у другој табели:

<i>Планирана средства за набавку контејнера у оквиру Парка природе „Златибор“ (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	1.050.000,00	
Укупно:	1.050.000,00	

У претходним годинама смо на локацијама Рибница испод центра села и контејнере на локацији испод сепарације магнезита код засеока Кутлешаћи оградиле контејнере како крупна стока не би могла да приђе. У наредној години планирамо да оградимо групу контејнера на локацији код села Гостиље. Поред тога наредне године планирамо да направимо и капије како би се приступ контејнерима домаћим и дивљим животињама комплетно ограничио. У сврху извршења ових активности планирали смо следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за постављање ограде око контејнера у Гостиљу (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	70.000,00	
Укупно:	70.000,00	

<i>Планирана средства за израду капија за ограде око контејнера (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	510.000,00	
Укупно:	510.000,00	

Прикупљање смећа на туристички атрактивним локалитетима Парка природе „Златибор“ представља свакодневну обавезу чувара Парка природе „Златибор“. У ту сврху планирали смо и набавку 2.700 комада пластичних кеса чија је вредност приказана у следећој табели:

<i>Планирана средства за набавку пластичних кеса (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	27.000,00	
Укупно:	27.000,00	

Такође је планирано и постављање двадесет корпи за отпатке на туристички атрактивним локацијама. Финансијска средства планирана за израду и уградњу корпи за отпатке:

<i>Планирана средства за израду и уградњу корпи за отпатке (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	145.200,00	
Укупно:	145.200,00	

Планирају се заједничке акције са локалним становништвом и другим НВО организацијама као и са привредним субјектима на чишћењу појединих локалитета и уклањању илегалних депонија из Парка природе „Златибор“. У ту сврху користимо механизацију Шумског газдинства „Ужице“. Средства планирана за спровођење ове активности:

<i>Планирана средства за уклањање дивљих депонија и управљање отпадом (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	200.000,00	
Укупно:	200.000,00	

Поред наведеног ту је и редовно информисање локалног становништва, невладиних организација и осталих корисника заштићеног подручја у вези уривања отпадом.

2. Приоритетне мере и активности на управљању културно – историјским вредностима

На подручју Парка природе „Златибор“ налазе се следећа утврђена непокретна културна добра:

- Црква брвнара у селу Доња Јабланица (категорисана са старим гробљем и собраницама), споменик културе од великог значаја;
- Црква брвнара у Доброселици, споменик културе од великог значаја;
- Манастирски комплекс Увац.

Активности на промовисању културно – историјске вредности Парка природе управљач ће планирати како 2025. године тако и у наредним годинама.

3. Управљање природним ресурсима

3.1. Задачи и активности на заштити и управљању шумама

Управљање шумама у Парку природе „Златибор“ спроводиће се у складу са дефинисаним режимима заштите, Законом о шумама и планским документима: Основе газдовања шумама за Газдинске јединице које су на подручју Парка природе „Златибор“ и Привремени Програм газдовања шумама сопственика – физичка лица (шуме у приватном власништву).

3.2. Задачи и активност на заштити и управљању ловном и риболовном фауном

Развој и унапређење ловства оствариће се побољшањем стања и фонда дивљачи у постојећим ловиштима.

Заштићено подручје обухвата територије и делове територија пет ловишта: „Златибор“ којим газдује истоимено ловачко удружење из Чајетине, „Торник – Чавловац“, „Шарган“, „Црни врх – Љесковац“. Поред поменутих ловишта ту је још и ловиште „Златар“ којим газдује ловачко удружење „Козомор“ из Нове Вароши.

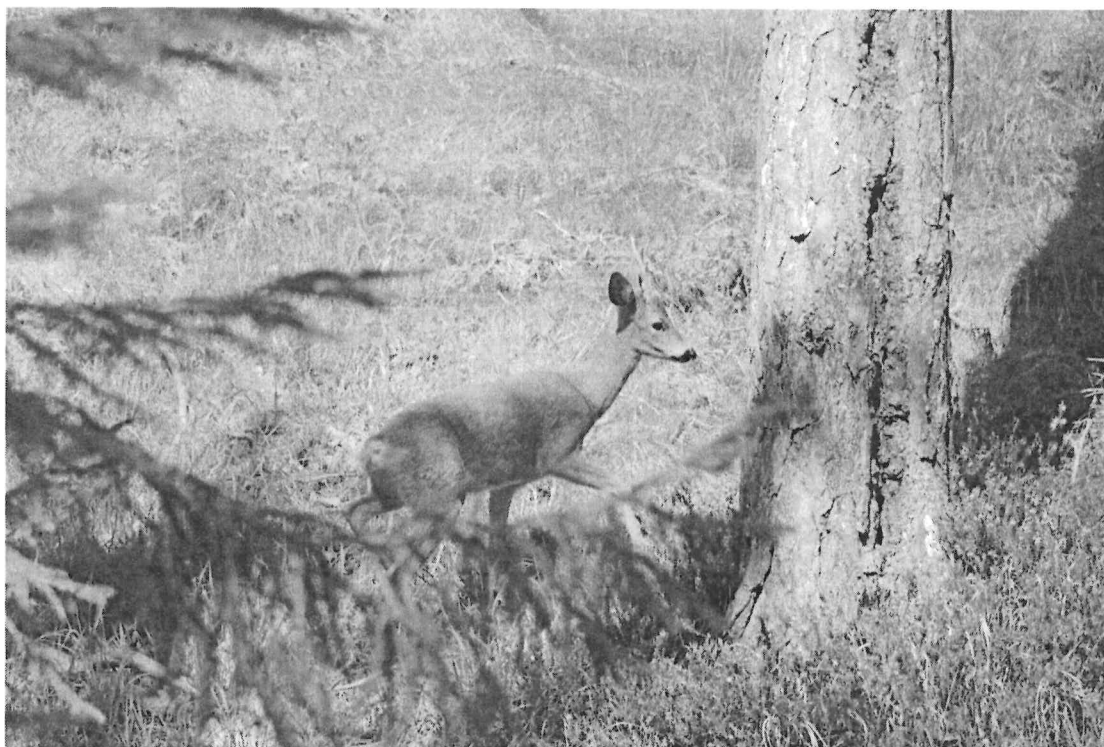
Ловиште које захвата највећу површину Парка природе „Златибор“ је ловиште „Златибор“ којим газдује ловачко удружење из Чајетине. Главне гајене врсте дивљачи у ловишту су срна, дивља свиња, зец и пољска јаребица.

Ловиште „Торник – Чавловац“ је својом територијом „уметнуто“ у ловиште „Златибор“ и налази се у његовом северном делу, обухватајући

просторе истоимених географских локалитета и газдинских јединица. Главне гајене врсте дивљачи су срна, дивља свиња, зец, а лове се и предатори (претежно вук и лисица).

Ловиште „Шарган“ се налази у крајње западном делу територије коју покрива Парк природе „Златибор“. Главне гајене врсте дивљачи су срна, дивља свиња, зец, а лове се и предатори (претежно вук и лисица).

Ловиште „Црни врх – Љесковац“ је типично планинско ловиште и налази се на самом јужном ободу предметног подручја, обухватајући простор дуж леве обале Увца. Гајене врсте дивљачи су, слично као и у претходним случајевима, срна, дивља свиња, зец и предатори.

Ловиште „Златар“ којим газдује ловачко удружење „Козомор“ из Нове Вароши је типично планинско ловиште. У њему су стално гајене врсте дивљачи срна, дивља свиња и зец.

Планирани радови у области ловства спроводиће се у складу са Законом о ловству и са Уредбом о проглашењу Парка природе „Златибор“, поштујући одређене режиме заштите.

Водотоци подручја Златибора до проглашења Парка природе „Златибор“ налазили су се у оквиру рибарског подручја „Србија – југозапад“. По Закону о Заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда рибарско подручје у заштићеном подручју проглашава управљач заштићеног подручја, по претходно прибављеној сагласности министра и он је уједно корисник рибарског подручја.

У оквиру заштићеног подручја Парка природе „Златибор“ установљено је рибарско подручје на коме је запослен један **рибочувар**, за чију су бруто зараду планирана следећа новчана средства:

<i>Планирана средства за бруто зараду рибочувара у рибарском подручју Парка природе „Златибор“ (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	1.316.394,02	
Укупно:	1.316.394,02	

Поред рибочувара планирана су средства и за бруто зараду **руководиоца службе за риболов**. У ту сврху планирана су следећа средства:

<i>Планирана средства за бруто зараду руководиоца службе за риболов (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	1.101.447,60	
Укупно:	1.101.447,60	

3.3.   *Задачи и активности на заштити, развоју и управљању водама*

3.4.   *Задачи и активности на заштити, развоју и управљању пољопривредним земљиштем*

У овој години нису планирани никакви радови нити активности на развоју и управљању пољопривредним земљиштем.

3.5. *Задаци и активности на коришћењу споредних шумских производа*

Управљач ће у 2025. години вршити контролу сакупљања лековитог биља и шумских плодова; затим извршиће обуку берача и издавања потврда за брање и стављање у промет флоре уз прибављену дозволу за сакупљање и коришћење лековитог биља и шумских плодова у комерцијалне сврхе у складу са Уредбом о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне.

Са друге стране управљач ће спроводити едукације као и показне вежбе о правилном брању лековитог биља, гљива и плодова са специјализованим институцијама за брање флоре.

Богата вегетација и очувана природна средина овог подручја је права ризница различитог лековитог биља и шумских плодова. Сакупљање лековитог биља и шумских плодова код становника овог подручја је присутно и у функцији је сопствених потреба, што представља недовољну искоришћеност постојећег природног потенцијала.

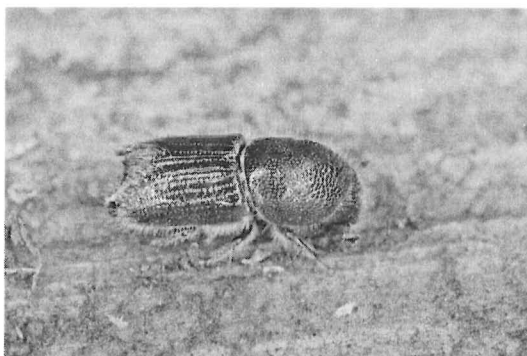
3.6. *Задаци и активности на мониторингу*

Управљач ће вршити сталну контролу појаве сушења као и градације поткорњака у сарадњи са надлежним институцијама, Заводом за заштиту природе Србије и Институтом за шумарство у Београду. Мониторинг поткорњака вршиће се постављањем феромонских клопки са феромонима. Феромонске клопке ће бити постављене на следећим локалитетима:

- ГЈ „Црни Врх – Гола брда“ одељења 28/а, 29/а, 16/а – локалитети на којима се налазе вештачки подигнуте састојине црног бора

У сврху мониторинга поткорњака на територији Парка природе „Златибор“ планирали смо следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за мониторинг поткорњака (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:	100.000,00	
Средства од наканда:		
Укупно:	100.000,00	

У 2025. години планирамо да наставимо мониторинг мрког медведа у Парку природе „Златибор“. Адекватна заштита мрког медведа захтева тачне податке о њиховом броју, старости, полној структури, прирасту и смртности, што подразумева вишегодишње праћење стања њихове популације, односно мониторинг. Подаци добијени мониторингом мрког медведа унапредиће заштиту ове дивље животиње, чији се број свуда у свету смањује услед криволова и уништавања природних ресурса. Регистроваћемо станишта ове врсте и коридоре дисперзије и размотрити могућности формирања система хранилишта ради превенције и умањења штета на имовини локалног становништва. У ту сврху је потребно планирати организовање и извођење тематских радионица и обуку локалног становништва ради заштите имовине. Средства издвојена за мониторинг мрког медведа приказана су у следећој табели:

<i>Планирана средства за мониторинг мрког медведа (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:	400.000,00	Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	300.000,00	
Укупно:	700.000,00	

Због мониторинга мрког медведа у Парку природе Златибор а ради прихране медведа планирали смо и набавку кукуруза у клипу. У ту сврху планирана су следећа финансијска средства.

Планирана средства за набавку кукуруза у клипу (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	50.000,00	
Укупно:	50.000,00	

Такође у сврху мониторинга мрког медведа планирана је и изградња две хранилице. У ту сврху планирали смо да утрошимо следећа финансијска средства:

Планирана средства за израду и постављање хранилице за мрког медведа (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	150.000,00	
Укупно:	150.000,00	

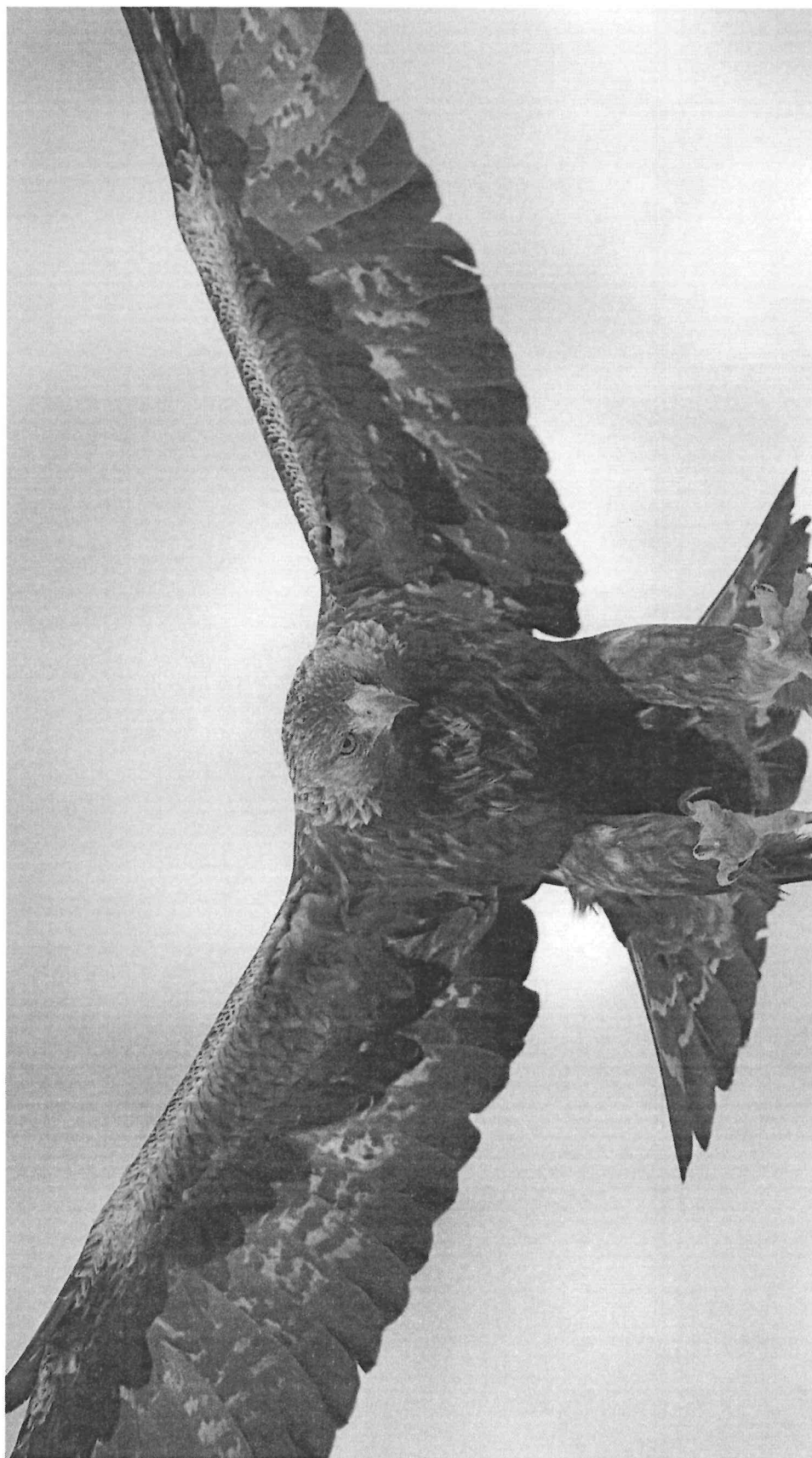
Наредне 2025. године планирамо да почнемо са мониторингом птица на територији Парка природе Златибор. Мониторингом птица покушаћемо да утврдимо садашње стање на терену у односу на стање које је евидентирано

приликом израде студије. Посебан осврт ће бити на сурог орла, чија се бројност полако повећава на територији Парка природе Златибор. У ту сврху планирана су следећа финансијска средства.

<i>Планирана средства за мониторинг птица са посебним освртом на популацију сурог орла (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:	300.000,00	Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	400.000,00	
Укупно:	700.000,00	

За потребе мониторинга птица планирана је израда и уградња једне високе осматрачнице. Место на коме ћемо поставити осматрачницу биће одређено у консултацији са стручњацима из институције која ће вршити и мониторинг птица. Средства која смо планирали за изградњу и постављање осматрачнице приказана су у следећој табели:

<i>Планирана средства за израду и уградњу високе осматрачнице (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	550.000,00	
Укупно:	550.000,00	

Парк природе „Златибор“ планира реализацију пројекта „За здрава влажна станишта Златибора“. Циљ пројекта је очување и побољшање еколошког стања влажног станишта у Парку природе Златибор кроз решавање проблема деградације квалитета воде и губитка биодиверзитета, уз истовремено доприношење економском развоју и подизању свести јавности о значају заштите природе. У овом делу Парка природе Златибор дошло је до деградације влажних станишта. Деградиција квалитета воде и губитак биодиверзитета утичу на целокупан екосистем Парка природе Златибор. Предложене активности обухватају: детаљну анализу воде потока Прдавац, израду плана биоремедијације, две еколошке радионице за децу на којима ће учесници правити кугле са ефективним микроорганизмима, намењене пречишћавању водотокова. Након спроведене биоремедијације, континуирано ће се пратити побољшање квалитета воде. У ту сврху издвојена су следећа финансијска средства која обухватају и мониторинг стања у зони предметних водотока:

<i>Планирана средства за анализу квалитета воде потока Прдавац и унапређење стања водотока процесом биоремедијације (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	500.000,00	
Укупно:	500.000,00	

3.7. Збрињавање и рехабилитација строго заштићених и заштићених животињских врста

Управљачи заштићених подручја, у складу са одредбама Закона о заштити природе, обезбеђују заштиту и очување природе и имају законску обавезу да се

њиховој територији. Напред наведене законске обавезе подразумевају активно спровођење мера везаних за збрињавање и рехабилитацију строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња које су пронађене повређене или неспособне да самостално опстану у природи. Обзиром да су вишегодишње искуство и пракса показали да је рехабилитација најуспешнија када се спроводи у што природнијем окружењу, и шансе за опстанак су веће приликом пуштања у природу што ближе територији првобитног проналаска, потребно је да управљачи заштићених подручја планирају и активно спроводе у континуитету неопходне мере и активности везане за збрињавање, негу и рехабилитацију строго заштићених и заштићених аутохтоних дивљих врста у оквиру својих програма и планова управљања.

Сходно Смерницама за управљаче заштићених подручја за збрињавање и рехабилитацију строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња (2020), у 2025. години планиране су припремне активности са едукацијом о значају збрињавања и рехабилитације строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња. У ту сврху издвојена су следећа финансијска средства:

Планирана средства за припремне активности у циљу збрињавања и рехабилитације строго заштићених и заштићених врста (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	50.000,00	
Укупно:	50.000,00	

IV ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНО – ИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

Приоритетни задаци научно – истарживачког и образовног рада произилазе из стања природних и створених вредности и потребе њихове заштите, очувања и унапређења.

- очување и унапређење стања шумских екосистема; контролисана експлоатација дрвних и недрвних шумских производа,
- очување и унапређење стања пашњака и ливада; појачано контролисање испаше стоке, у власништву локалног становништва,
- едукација локалног становништва у области заштите природних и створених вредности Парка природе „Златибор“,
- едукација локалног становништва у области туризма; утврђивање потенцијала, мотивисање становништва, успостављање критеријума,
- подизање нивоа свести локалне заједнице у циљу очувања биодиверзитета Златибора; указати на вредности ресурса, којима располажемо,
- едукација локалног становништа у области одрживог коришћења шумских плодова, лековитог биља и гљива; упознавање локалног становништва са законом о заштићеним врстама,
- едукација свих популација корисника Парка природе „Златибор“ у области спровођења прописаних режима заштите; упознавање са прописима за различите степене режимима заштите,
- едукација локалног становништва у области одрживог управљања отпадом .

V ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

1. Мере и услови

Радови и активности на планирању, изградњи и уређењу Парка природе „Златибор“ изводиће се у складу са дефинисаним режимима заштите и условима заштите природе које је издало Министарство заштите животне средине, а на основу захтева носилаца активности и радова који ће се извршавати у заштићеном подручју.

Све активности у Парку природе „Златибор“ спроводиће се у сагласности са постојећим просторним плановима, као и Планом управљања и годишњим Програмом управљања Парком природе „Златибор“ за 2025. годину.

Спроводиће се сталне консултације и сарадња са ЈП „Скијалишта Србије“, ЈП „Електропривреда“, ЈП „Електромреже Србије“, „Телеком Србија“, ЈП „Gold gondola“, јавним комуналним предузећима, као и са свим осталим обвезницима у оквиру Парка природе „Златибор“, ради доследног поштовања прописаних режима заштите.

Од планова и пројеката на уређењу парка природе, вршиће се израда пројектне документације за реконструкцију постојећих и изградњу нових објеката, уређењу туристичко – пешачких стаза, локалитета од туристичког и едукативног значаја, одржавању путних праваца у складу са Програмом управљања Парка природе „Златибор“ за 2025. годину, даље дефинисан под тачком 2.

2. Активности и учешће управљача на просторном планирању, изградњи и уређењу грађевинског земљишта, инфраструктурног планирања и уређења, изградњи рекреативне инфраструктуре, на санацији подручја и др.

У наредној години планирано је ангажовање два привремено повремена радника у трајању од максималних 240 радних дана који ће радити на пословима постављања и одржавања мобилијара, информативних табли, односно на пословима одржавања простора унутар Парка природе „Златибор“. У ту сврху планирана су следећа финансијска средства:

Планирана средства за бруто зараде привремено повремених радника (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	713.020,00	
Укупно:	713.020,00	

Одржавање и реконструкција путне инфраструктуре: планирају се радови на свим улазним путним правцима у Парк природе „Златибор“ као и унутар њега. Санација путних праваца и реконструкција горњег строја пута, копање канала поред главних путних праваца су неопходни радови након сваке

реконструкције путне инфраструктуре планирали смо и финансирање изградње и одржавања шумских влака које се у кризним ситуацијама као што су пожари могу користити и за допремање воде и материјала за гашење истог.

Планирано је одржавање следећих путних праваца у Парку природе „Златибор“:

– ГЈ Муртеница	– одељења 13, 15	– Хајдучка вода – Рекача - Прагови	– 3,00 км
– ГЈ Муртеница	– одељења 23/9	– Хајдучка вода – Рекача - Прагови	– 5,54 км
– ГЈ Муртеница	– одељења 21/4	– Хајдучка вода – Рекача - Прагови	– 3,00 км
– ГЈ Муртеница	– одељења 63/д	– Дабићи – Раковица	– 1,00 км
– ГЈ Муртеница	– одељења 36/б	– Вујина долина – Шеварице	– 1,00 км
– ГЈ Муртеница	– одељења 34/б	– Крст – Шеварице	– 3,82 км
– ГЈ Муртеница	– одељења 44	– Борова глава – Стража	– 1,00 км
– ГЈ Чавловац	– одељења 26/б	– Кутлешићи – река Рибница	– 5,00 км
– ГЈ Семегњево	– одељења 40/е	– Шљивовица – Семегњево	– 3,50 км

Планирана је изградња следећих тракторских влака на територији Парка природе Златибор:

– ГЈ Муртеница	– одељење 58/а, б, ц, д	– 1,16 км
– ГЈ Муртеница	– одељење 60/ц	– 0,29 км
– ГЈ Муртеница	– одељење 63/а, д	– 0,56 км
– ГЈ Борова глава	– одељење 22/ц	– 0,76 км
– ГЈ Торник	– одељење 32/а, ц, д	– 1,02 км
– ГЈ Чавловац	– одељење 26/а	– 0,51 км

Планирано је одржавање следећих тракторских влака на територији Парка природе Златибор:

– ГЈ Муртеница	– одељење 29/а	– 0,01 км
– ГЈ Муртеница	– одељење 63/а, б	– 0,83 км
– ГЈ Чавловац	– одељење 26/а	– 0,37 км
– ГЈ Семегњевска гора	– одељење 41/а	– 1,07 км

Поред радова на реконструкцији и одржавању постојећих путних праваца као и шумских влака планирано је и асфалтирање дела пута кроз заштићено подручје Парк природе Златибор. У сврху свих побројаних радова на изградњи и одржавању путне инфраструктуре планирано је да се уложи следећа финансијска средства:

Планирана средства за одржавање и реконструкцију путне инфраструктуре, влака и асфалтирање дела пута кроз заштићено подручје (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	7.275.000,00	
Укупно:	7.275.000,00	

За реконструкцију путева кроз заштићено подручје веома је битна изградња канала и пропуста. У сврху обезбеђивања цевастих пропуста који ће се користити за изградњу пропуста планирали смо следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за набавку цевастих пропуста (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	468.000,00	
Укупно:	468.000,00	

Претходних година смо радили на обележавању и делимичном опремању **планинарских стаза** на територији Парка природе Златибор. 2025. године ћемо наставити са опремањем планинарских стаза потребним мобилијаром. Поставиће се шест сеника на територији којом управља ШГ Ужице и два на територији којим управља ШГ Пријепоље. У ту сврху планирана су следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за израду и постављање шест настрешница са столовима (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	1.187.700,00	
Укупно:	1.187.700,00	

Поред сеника поставиће се и десет клупа са наслоном. За ту позицију у програму управљања издвојена су следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за израду и постављање двадесет клупа са наслоном (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	240.500,00	
Укупно:	240.500,00	

На истакнутим врховима, видиковцима и атрактивним локацијама на планинарским стазама планирамо постављање двадесет едукативних табли и десет табли на којима ћемо сликовито приказати врхове који се са тог одређеног места виде у даљини. У ту сврху су опредељена следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за израду и постављање едукативних табли (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	772.200,00	
Укупно:	772.200,00	

У наредној години планирано је одржавање и уређење постојећих пешачких стаза у сврху чега су планирана следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за уређење пешачких стаза (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	484.000,00	
Укупно:	484.000,00	

Израда и постављање мобилијара: у току 2025. године планирано је постављање десет гарнитура столова са клупама које планирамо да поставимо на туристички атрактивним локацијама на територији Парка природе Златибор. Финансијска средства опредељена за постављање гарнитура столова са клупама:

<i>Планирана средства за израду и постављање гарнитура столова са клупама (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	450.000,00	
Укупно:	450.000,00	

На атрактивним локацијама, поред пећина, истакнутих врхова, разних знаменитости Парка природе Златибор планирамо постављање двадесет табли које ће означавати локалитете или ће служити као путокази до одређене локације. У ту сврху планирана су следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за израду и постављање усмеравајућих табли (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	70.200,00	
Укупно:	70.200,00	

За уградњу претходно побројаног мобилијара потребно је набавити и одређену количину ризле и цемента, а за то су планирана следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за набавку ризле (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	30.000,00	
Укупно:	30.000,00	

<i>Планирана средства за набавку цемента (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	50.000,00	
Укупно:	50.000,00	

Мобилијар израђен од дрвета предвиђен за постављање у оквиру Парка природе Златибор биће израђен у радној јединици Обрада дрвета, која послује у оквиру Шумског газдинства Ужице. Постављање на терену биће извршено сопственом радном снагом.

Поред свега напред наведеног за уградњу планираног мобилијара који ће на терену уграђивати између осталих и чуварска служба Парка природе Златибор, потребно је набавити једну акумулаторску шафилицу и једну хилти бушилицу.

<i>Планирана средства за набавку акумулаторске шафилице (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	50.000,00	
Укупно:	50.000,00	

<i>Планирана средства за набавку хилти бушилице (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	50.000,00	
Укупно:	50.000,00	

Због кошења траве и уређења туристички атрактивних локација на територији Парка природе Златибор постоји потреба набавке једног тримера, једне моторне косачице као и три моторне тестере за које је потребно издвојити следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за набавку тримера (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	58.000,00	
Укупно:	58.000,00	

<i>Планирана средства за набавку моторне косачице (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	54.600,00	
Укупно:	54.600,00	

<i>Планирана средства за набавку моторних тестера (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	308.700,00	
Укупно:	308.700,00	

VI ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Који су мотиви доласка посетилаца у Парк природе „Златибор“? Основни мотиви посете Парку природе „Златибор“ су: рекреација, спорт, планинарење, научна истраживања, едукација, екскурзије, сакупљање шумских плодова и лековитог биља, посете многобројним верским објектима.

У 2025. години планира се израда штампаног материјала намењеног посетиоцима у виду флајера, карата, брошура, цегера, упаљача. Поред овога планирана је и штампа разних табли за потребе заштићеног подручја (фолија на поцинкованом лиму). Средства опредељена за ту сврху приказана су у следећој табели:

<i>Планирана средства за штампање флајера, табли, карата, и др. (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	950.000,00	
Укупно:	950.000,00	

Контролу посетилаца спроводиће чувари Парка природе „Златибор“. Највећи број посетилаца у току зимске сезоне борави на потезу Бели камен – Торник, где се налазе скијашки објекти. Због изузетно туристички атрактивних локација у току летње сезоне очекује се огроман број туриста и излетника на целокупној површини Парка природе „Златибор“.

Планирано је и учешће Управљача Парком природе „Златибор“ у различитим акцијама поводом обележавања Светског дана вода, Светског дана шума, Светског дана заштите биодиверзитета, Светског дана заштите животне средине, Европске недеље шума, Светског дана туризма, Светском дана планина, Дан заштите природе као и Дан заштите Динарида. Управљач заштићеног подручја ће у току 2025. године настојати да настави сарадњу са свим заинтересованим странама на локалном нивоу.

На основу Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, број 36/09), управљач заштићеним подручјем је дужан да сваке треће године коришћења рибарског подручја спроводи мониторинг квалитативног састава и узрасне структуре ри�љег фонда, биомасе, продукције и риболовног притиска на рибљи фонд. Корисник је дужан да извештај о извршеном мониторингу достави министарству, а на основу резултата мониторинга донесе измене и допуне Програма управљања рибарским подручјем. Како смо у октобру 2024. године одрадили мониторинг ри�љег фонда 2025. године га нећемо радити. Иако нећемо радити мониторинг ри�љег фонда у обавези смо да израдимо годишњи програм управљања рибарским подручјем Парка природе Златибор. За његову израду су планирана следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за израду годишњег програма управљања рибарским подручјем Парка природе Златибор(динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	200.000,00	
Укупно:	200.000,00	

Одржавања разних трибина и семинара у селима ради едукације и упознавања мештана са законским одредбама, могућностима и ограничењима код реализације разних пројеката; организовања едукације и такмичења риболоваца у спортско – рекреативном риболову на водама у Рибарском подручју „Златибор“; организовања културних манифестација у Парку природе „Златибор“; организације акција чишћења депонија у сарадњи са ученицима из средњих школа, са циљем повећања свести код младих о значају заштите и очувања животне средине; организовања рекреативно спортских активности, пешачких тура у сарадњи са спортским центрима и планинарским друштвима представљају сталне активности које ће спроводити Управљач Парка природе „Златибор“ са разним институцијама.

У 2025. години планирана је и презентација заштићених подручја којима управља Јавно предузеће „Србијашуме“, кроз учешће на студијском путовању на којем ће бити присутни управљачи свих заштићених подручја па тако и управљачи Парком природе „Златибор“. Новчана средства планирана за организацију студијског путовања приказана су у следећој табели:

<i>Планирана средства за реализацију студијских путовања и семинара (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	614.000,00	
Укупно:	614.000,00	

Добар део рачунарске опреме потребне за несметано функционисање служби у оквиру Парка природе „Златибор“ смо обезбедили претходних година, тако да нам је ове године планирана само набавка два десктоп рачунара и једног таблет рачунара. У ту сврху у програму управљања за 2025. годину издвојена су следећа финансијска средства:

<i>Набавка два десктоп рачунара (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	300.000,00	
Укупно:	300.000,00	

<i>Набавка таблет рачунара (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	100.000,00	
Укупно:	100.000,00	

Базу података која је оформљена претходних година потребно је редовно иновирати и одржавати. У ту сврху планирана су следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за одржавање базе података (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	300.000,00	
Укупно:	300.000,00	

VII САРДЊА

1. Сарадња и партнерство са локалним становништвом

Управљач ће настојати да у 2025. години настави сарадњу са:

- локалним самоуправама, општинама: Чајетина, Ужице, Нова Варош и Прибој;
- са свим власницима и корисницима непокретности у Парку природе „Златибор“;
- невладиним организацијама.

У току 2025. године Парк природе „Златибор“ планира сарадњу са суседним заштићеним поручјима. Такође је у плану да ако успемо остваримо и прекограничну сарадњу са суседним заштићеним подручјима у иностранству.

VIII ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

На територији Парка природе „Златибор“ већином су заступљене четинарске шуме, од чега велики проценат монокултура црног бора, које представљају пожаром најугроженије састојине. Стога велику пажњу приликом планирања радова на управљању Парком природе „Златибор“ посвећујемо противпожарној заштити.

Противпожарна заштита организоваће се у складу са одредбама Закона о заштити од пожара, Закона о заштити природе и Закона о шумама. Противпожарна заштита одвијаће се кроз превентивну заштиту од пожара.

На почетку сваке противпожарне сезоне у оквиру Парка природе „Златибор“ врши се чишћење постојећих и изградња нових планираних противпожарних пруга. У 2025. години планирано је одржавање постојећих противпожарних пруга. Пруге планиране за одржавање:

– ГЈ Муртеница	– одељење 2	– 0,400 км,
– ГЈ Муртеница	– одељење 45, 46	– 0,630 км,
– ГЈ Муртеница	– одељење 65, 66	– 0,870 км,
– ГЈ Муртеница	– одељење 73, 75	– 1,400 км,
– ГЈ Семегњевска гора	– одељење 11, 13, 41, 42	– 1,350 км,
– ГЈ Семегњевска гора	– одељење 13, 15	– 0,500 км,
– ГЈ Семегњевска гора	– одељење 20	– 1,000 км,
– ГЈ Чавловац	– одељење 22 – 24, 26 – 30	– 2,800 км,
– ГЈ Борова глава	– одељење 9, 11	– 0,800 км,
– ГЈ Борова глава	– одељење 7	– 0,550 км,
– ГЈ Мокра гора – Пањак	– одељење 31 – 39	– 3,500 км,
– ГЈ Црни врх – Љесковац	– одељење	– 3,000 км.

Укупна дужина противпожарних пруга у оквиру Парка природе „Златибор“ износи 16,800 километара. За одржавање противпожарних пруга Шумско газдинство „Ужице“ сваке године конкурише за средства Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (односно за средства Буџетског фонда за шуме Републике Србије). Како Министарство одржавање противпожарних пруга субвенционирало са 56.000,00 динара/километру остатак до пуне вредности за одржавање противпожарних пруга планирамо да покријемо средствима оствареним наплатом накнада за коришћење заштићеног подручја. У ту сврху планирано је издвајање следећих новчаних средстава:

<i>Планирана средства за одржавање противпожарних пруга у Парку природе „Златибор“ (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	1.371.635,60	
Укупно:	1.371.635,60	

Наставак радова везаних за развој планинарског туризма је покушај пренамене објекта у Праговима у Муртеници. Објекат који се некада користио као лугарница у коме су живеле две породице шумара, пре десет година је надograђен и прекривен чиме је отргнут од пропадања. Сада планирамо да тај објекат приведемо намени планинарског дома и као такав понудимо све већем броју планинара на коришћење. Већ неколико година улажемо одређена средства у адаптацију тог објекта. Поред адаптације овог објекта, у плану нам је и почетак реконструкције објекта у Чавловцу. У ту сврху у програму управљања за 2025. годину планирали смо следећа новчана средства:

<i>Планирана средства за инвестиционо одржавање објекта у Праговима и Чавловцу (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	2.300.000,00	
Укупно:	2.300.000,00	

Кров пословне зграде Шумске управе Ужице и Парка природе Златибор на Златибору налази се у изнетно лошем стању, тако да смо наредне године планирали прекривање за шта ћемо издвојити следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за прекривање пословне зграде на Златибору (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	2.500.000,00	
Укупно:	2.500.000,00	

За одржавање пословних просторија Парка природе Златибор потребно је набавити опрему за чишћење за чију набавку је потребно уложити следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за опреме за чишћење (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	10.275,00	
Укупно:	10.275,00	

У близини просторија Парка природе на Златибору налази се и магацински простор који служи за смештање неуграђеног мобилијара као и место за паркирање ватрогасног возила и машине за тешко приступачне терене. У 2025. години планирамо ограђивање магацинског простора и то тако што ће део оградe бити направљен од хортикултурног материјала из расадника који послује у саставу Шумског газдинства Ужице, док ће део оградe до пута бити израђен од

металне поцинковане жице. Планирана финансијска средства планирана за ту сврху су:

<i>Планирана средства за изградњу дела оgrade од хортикултурних садница (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	105.000,00	
Укупно:	105.000,00	

<i>Планирана средства за изградњу дела металне поцинковане оgrade (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	800.000,00	
Укупно:	800.000,00	

Поред свих ових улагања у изградњу и реконструкцију пословних објеката Парка природе Златибор потребно је вршити редовно одржавање просторија и простора око пословне зграде и магацина на Палисаду. У ту сврху у току 2025. године потребно је уложити следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за одржавање простора око пословне зграде и магацина (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	500.000,00	
Укупно:	500.000,00	

За загревање просторија Парка природе „Златибор“ планирана је набавка пет тона пелета. У ту сврху планирана су следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за набавку осам тона пелета (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	175.000,00	
Укупно:	175.000,00	

За додатно опремање простора који користе запослени у Радној јединици Парк природе „Златибор“ планирана су следећа финансијска средства:

<i>Планирана за остало опремање простора (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	1.200.000,00	
Укупно:	1.200.000,00	

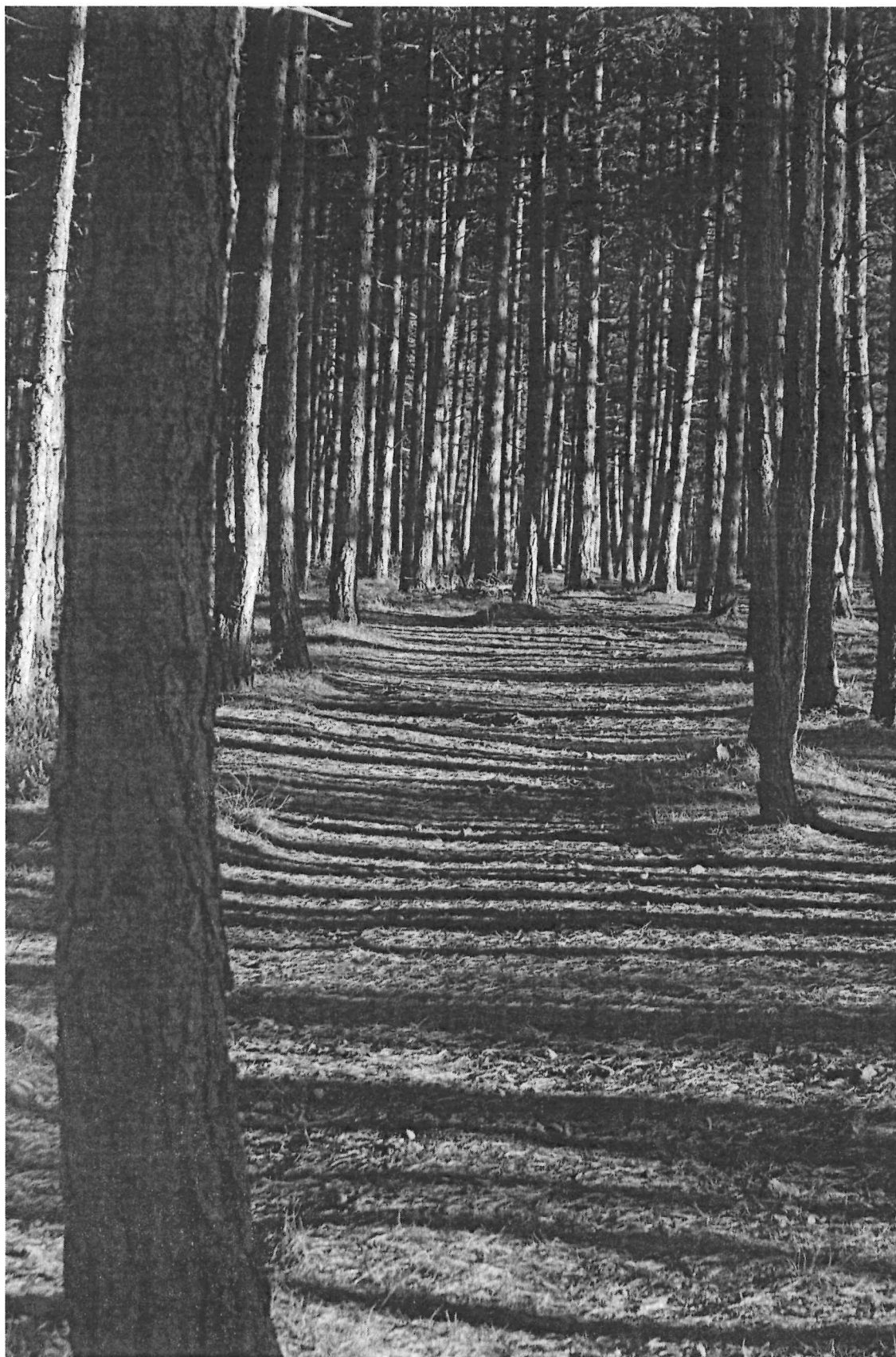
За потребе репрезентације РЈ „ПП Златибор“ планирана су следећа финансијска средства:

<i>Планирана средства за потребе репрезентације РЈ „ПП Златибор“ (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	800.000,00	
Укупно:	800.000,00	

Програмом управљања за 2025. годину планирани су трошкови провизије за промет који се реализује преко рачуна код Управе за трезор приликом плаћања. Трошкови су приказани у следећој табели:

<i>Планирана средства за трошкове провизије (динара)</i>		<i>Извршилац посла</i>
МЗЖС:		Управљач
Средства управљача:		
Средства од наканда:	22.000,00	
Укупно:	22.000,00	

IX ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Према Закону о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка и 14/16, и 95/18, 71/21 – други закон) финансирање заштићеног подручја обезбеђује се из: средстава Буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе; накнада за коришћење заштићеног подручја; прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем; средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; донација, поклона и помоћи и других извора у складу са законом.

За реализацију Програма управљања Парком природе „Златибор“ за 2025. годину планирана су укупна средства у износу од 76.528.020,12 динара од чега се планира учешће:

- средства Буџета Републике Србије у износу од 10.580.000,00 динара што чини **13,82% укупних средстава,**
- средства управљача у износу од 120.000,00 динара, што чини **0,16% укупних средстава,**
- средстава из наплате накнада за коришћење заштићеног подручја у износу од 65.828.020,12 динара, што чини **86,02% укупних средстава**

Прилог: Финансиски план (Табела прихода и Табела расхода)

**Расподела обезбеђења потребних расхода у 2025. години
за Парк природе "Златибор"**

Врста расхода:		
Бруто зараде осам чувара чуварске службе заштићеног подручја		
A.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	1.025.235,84
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	8.640.000,00
1.	Трошкови људских ресурса	8.640.000,00
1.1.	Бруто зараде чувара заштићених подручја	8.640.000,00
1.2.		
2.	Трошкови пројектних активности	0,00
2.1.	Трошкови набавке путем јавне набавке - ТРЕЋЕ ЛИЦЕ	
2.2.		
Укупно расходи:		9.665.235,84

Врсте расхода:		
Бруто зараде руководиоца чуварске службе заштићеног подручја		
A.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	882.791,69
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	1.080.000,00
1.	Трошкови људских ресурса	1.080.000,00
1.1.	Бруто зараде руководиоца чуварске службе	1.080.000,00
1.2.		
2.	Трошкови пројектних активности	0,00
2.1.	Трошкови набавке путем јавне набавке - ТРЕЋЕ ЛИЦЕ	
2.2.		
Укупно расходи:		1.962.791,69

**Расподела обезбеђења потребних расхода у 2025. години
за Парк природе "Златибор"**

Врсте расхода:		
Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача - израда управљачких докумената		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	4.009.640,55
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	160.000,00
1.	Трошкови људских ресурса	160.000,00
1.1.	Бруто зараде осталог особља - израда управљачких докумената	160.000,00
1.2.		
2.	Трошкови пројектних активности	0,00
2.1.	Трошкови набавке путем јавне набавке - ТРЕЋЕ ЛИЦЕ	
2.2.		
Укупно расходи:		4.169.640,55

Врсте расхода:		
Мониторинг мрког медведа		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	300.000,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	400.000,00
1.	Трошкови људских ресурса	0,00
1.1.		
1.2.		
2.	Трошкови пројектних активности	700.000,00
2.1.	Трошкови набавке путем јавне набавке - ТРЕЋЕ ЛИЦЕ	700.000,00
2.2.		
Укупно расходи:		700.000,00

**Расподела обезбеђења потребних расхода у 2025. години
за Парк природе "Златибор"**

Врсте расхода:		
Мониторинг птица са посебним освртом на сурога орла (Aquila chrysaetos)		
A.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	400.000,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	300.000,00
1.	Трошкови људских ресурса	0,00
1.1.		
1.2.		
2.	Трошкови пројектних активности	700.000,00
2.1.	Трошкови набавке путем јавне набавке - ТРЕЋЕ ЛИЦЕ	700.000,00
2.2.		
Укупно расходи:		700.000,00

Врсте расхода:		
Укупна расподела обезбеђења потребних расхода у 2025. години за Парк природе "Златибор"		
A.	Укупни расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	6.617.668,08
Б.	Укупни расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Укупни расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	10.580.000,00
1.	Укупни трошкови људских ресурса	9.880.000,00
1.1.		
1.2.		
2.	Укупни трошкови пројектних активности	1.400.000,00
2.1.		
2.2.		
Укупно расходи у 2025. години за Парк природе "Златибор":		17.197.668,08

Сара Павков
извршила је

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 002269435 2024 14850 004 002 501 100
Датум: 27.8.2024. године
Немањина 22-26
Београд

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“ с.р.о.о. Београд
Број: 13890
Датум: 16.09.24
Нови Београд, Булевар Милана Ракића 143

16.09.24

На основу члана 9. став 8. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), чл. 23. став 2. и 24. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18-др. закон и 47/18), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 95/18 - аутентично тумачење и 2/23-одлука УС), Уредбом о проглашењу Парка природе „Златибор” („Службени гласник РС”, број 91/17), Уредбом о режимима заштите („Службени гласник РС”, број 31/12) и Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10), решавајући по захтеву Јавног предузећа „Србијашуме”, Београд, за издавање услова заштите природе, Министарство заштите животне средине, државни секретар Сара Павков по Решењу о овлашћењу број 001737340 2024 14850 008 005 000 001 од 23.5.2024. године, доноси

РЕШЕЊЕ о условима заштите природе

У складу са Стручном основом 03 број 022-2900/2 од 26.8.2024. године, Планом управљања Парком природе „Златибор” за период 2018-2027. година (број сагласности 353-02-1759/2018-04 од 18.10.2019. године), израда Програма управљања Парком природе „Златибор” за 2025. годину, може се извести у складу са следећим условима:

1. Програм управљања усагласити са Законом о заштити природе, Уредбом о проглашењу Парка природе „Златибор” и Планом управљања Парком природе „Златибор” за период 2018-2027. године;

2. Мере заштите, очувања, уређења и унапређења заштићеног подручја спроводити у складу са прописаним режимима заштите;

3. Планирати израду управљачких докумената (планова и извештаја, као што је извештај о остваривању годишњег програма управљања - сажет приказ реализације, и др.);

4. Предвидети формирање базе података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у заштићеном подручју, као и о евентуалном утицају радова у непосредној околини заштићеног подручја;

5. Наставити обележавање (обнављање) граница заштићеног подручја и локалитета у режиму заштите I (првог) и II (другог) степена и спољне границе, а у складу са Правилником о начину обележавања заштићених природних добара („Службени гласник РС”, број 17/96);

6. Наставити са праћењем стања природних вредности подручја:

- популације следећих биљних врста: *Echium russicum* (змијоглавка), *Gentiana lutea* L. subsp. *symphyandra* (линцура), *Silene pusilla* subsp. *monachorum* (монашки пуцавац), *Cerastium malyi* subsp. *serpentina* (Малијев серпентински тичинац) и свих представника из фамилије орхидеја (фам. *Orchidaceae*),

- стање популације линцуре потребно је очувати у повољном стању, односно предузети све мере заштите и очувања да се њихова бројност сачува или повећа. Посебно спроводити мере контроле на терену како не би дошло до њиховог илегалног сакупљања,

- популација орхидеја на одабраним локацијама,

- мониторинг мрког медведа (*Ursus arctos*) и вука (*Canis lupus*);

7. Утврдити присуство инвазивних врста биљака, мапирати њихова станишта, планирати мере на контроли њиховог ширења и сузбијања;

8. Планирати спровођење анализа могућности повратка (реинтродукције) одређених врста које су некада настањивале подручје Златибора, или чија је бројност на ниском нивоу: дивокоза (*Rupicapra rupicapra*), велики тетреб (*Tetrao urogallus*) или лепшарка (*Bonasia bonasia*);

9. Прикупљати податке о присуству и статусу популације јелена обичног (*Cervus elaphus*), који је реинтродукован на подручје Златибора;

10. С обзиром на то да се предметно подручје налази у обухвату еколошки значајног подручја „Златибор” еколошке мреже Републике Србије, потребно је придржавати се мера заштите прописаних Уредбом о еколошкој мрежи, посебно следећих:

- забрањено је уништавање и нарушавање станишта, као и уништавање и узнемиравање дивљих врста,

- забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (шуме, ливаде, пашњаци, трпшници итд.),

- предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања,

11. Наставити са уређењем простора и то: постављање ознака, информативних табли и путоказа, табли за противпожарну заштиту, постављање мобилијара, уређење пешачких, планинарских и бициклистичких стаза и др;

12. Неопходно је интерактивно сарађивати са суседним заштићеним подручјима (НП „Тара” и НП „Шарган-Мокра Гора”) и корисницима простора на територији и у околини заштићеног подручја (локалне заједнице, ловачка удружења) на заједничким пројектима и промоцији заштићених подручја и вредности кроз апликацију за регионалне и међународне фондове подршке;

13. Наставити са активностима промоције вредности заштићеног подручја кроз медијско приказивање, штампање промотивног материјала (проспеката, брошура, лифлета и др.), едукативно-промотивне активности, обележавање еколошких датума и сл.;

14. Обезбедити услове за организовање и реализацију научно - истраживачких, културних, информативно - промотивних, пропагандних, традиционалних манифестација (off-road караван, ППУ – куп у далекометном стрељаштву, сесокс вишебој у селу Јабланица, Штранаријада на локалитету Водице, Шарански куп, сабора ловаца и др.) и других активности;

15. Посебну пажњу посветити мерама заштите природе и животне средине у случају акцидентних ситуација, пожара, хемијског удеса и сл. у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, бр. 41/10);

16. Ови услови не ослобађају подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима. За све појединачне радове и активности предвиђене Програм управљања потребно је обезбедити услове, мишљења и сагласности од надлежних органа, организација и установа.

Образложење

Јавно предузеће „Србијашуме”, Београд, упутило је захтев Министарству заштите животне средине број 11067 од 23.7.2024. године за издавање услова заштите природе за израду Програма управљања Парком природе „Златибор” за 2025. годину.

Захтевом су предвиђене следеће активности:

- *Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја*: опремање чуварске службе (набавка рачунара, возила и опреме за рад); одржавање заштићеног подручја (ажурирање дигиталне базе података, изградња и одржавање путне инфраструктуре, одржавање (обнављање) постојећих табли и мобилијара заштићеног подручја, одржавање чистоће и уклањање дивљих депонија, послови везани за противпожарну заштиту; презентација заштићеног подручја (израда промотивног и пропагандног материјала, постављање билборда);

- *Управљање посетиоцима*: планирана је израда пројектне документације за будући визиторски центар на Торнику; реализација пројекта „Златиборски образовно – истраживачки центар” у сарадњи са Биолошким факултетом Универзитета у Београду;

- *Праћење и унапређење стања заштићених подручја*: мониторинг мрког медведа што представља наставак активности из претходних година, израда два нова хранилишта за прихрану медведа, израда по једне осматрачнице на сваком хранилишту, набавка надзорних камера за сва

хранилишта, производња кукуруза за потребе хранилишта; наставак активности на праћењу заштићених врста са посебним освртом на *Echium russicum* (змијоглавка), *Gentiana lutea L. subsp. symphyandra* (линцура), *Silene pusilla subsp. Monachorum* (монашки пуцавац), *Cerastium malyi subsp. Serpentine* (Малијев серпентински тичинац) и свих представника фамилије *Orchidaceae* који су започети 2020;

-*Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса подразумева:* радове на изградњи и одржавању путева, израда и постављање мобилијара, израда информативних табли, уређење планинарских, пешачких и бициклистичких стаза (чишћење растиња, обележавање, израда заштитних ограда, стеновика), изградња трим стазе на локалитету Водице, кошење траве на излетиштима; газдовање државним шумама у складу са Основама газдовања шумама и привременим годишњим плановима у шумама сопственика, заштита шума од бесправних радњи, болести и штеточина;

-*Промоција заштићеног подручја:* Обележавање еколошких датума у образовним установама и акције простора и чишћења атрактивних локација на терену, штампање публикација у вези природних и створених вредности у заштићеном подручју;

-*Сарадња са локалним становништвом:* У току 2025. године на заштићеном подручју планирају се следеће манифестације: off-road караван, ППУ – куп у далекометном стрељаштву, CROSS HARD ENDURO RALLY – трка ендуро мотора, сесоски вишебој у селу Јабланица, Штрапаријада на локалитету Водице, Шарански куп, Пливање за богојављенски крст на Водицама, Орјентиринг у природи, Gold trail трка – такмичење у планинарском трчању, Gold Gondola – рели трка, планинске трке – Небески висови и Трибалион, Златиборски бранч у Раковици.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара Србије, документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе подручје за које се израђује Програм управљања је заштићено подручје Парк природе „Златибор“ природно добро од изузетног значаја I (прве) категорије са установљеним режимима заштите I (првог), II (другог) и III (трећег) степена. Предметно подручје налази се у обухвату еколошки значајног подручја „Златибор“ еколошке мреже Републике Србије, у чијем су обухвату: Емералд подручје „Златибор“, међународно и национално значајно подручје за птице (IBA) „Златибор“, и међународно значајно подручје за биљке (IPA) „Златибор“, одређених у складу са Уредбом о еколошкој мрежи. Еколошки значајна подручја издвојена су у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, бр. 05/10, 47/11, 32/16 и 98/16) и Правилником о критеријумима за издавање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите” („Службени гласник РС”, број 35/10) и у односу на статус заштите подручја на националном и међународном нивоу.

У складу са чланом 6. Уредбе о еколошкој мрежи, заштита еколошке мреже обезбеђује се спровођењем прописаних мера заштите ради очувања биолошке и предеоне разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста у складу са законом којим се уређује заштита природе, и другим прописима, као и актима о проглашењу заштићених подручја и међународним уговорима.

У складу са горе наведеним издаје се Решење о условима заштите природе за издавање услова заштите природе за израду Програма управљања Парком природе „Златибор“ за 2025. годину. За све друге радове/активности на предметном подручју, или промене планске/пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.

Подносилац захтева је платно Републичку административну таксу за подношење захтева за издавање решења о условима заштите природе по тарифном броју 186а Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03-испр., 61/05, 101/05-др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дин. изн., 55/12-усклађени дин. изн., 93/12, 47/13-усклађени дин. изн., 65/13- др. закон, 57/14 - усклађени дин. изн., 45/15 - усклађени дин. изн., 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн., 61/17 - усклађени дин. изн., 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. изн., 95/18, 38/19 - усклађени дин. изн., 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. изн., 144/20, 62/21- усклађени дин. изн., 138/22, 54/23-усклађени дин. изн. и 92/23) у износу од 940,00 динара, а ослобођен је плаћања таксе за издавање решења о условима заштите природе.

Поука о правном средству:

Против овог решења може се изјавити жалба Влади Републике Србије у року од 15 дана од дана његовог пријема. Жалба се предаје непосредно Министарству заштите животне средине у Београду, Немањина 22-26, 11000 Београд или путем поште са доказом о уплати републичке административне таксе у износу од 560 динара, по тарифном броју 6 Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/03, 51/03 - испр, 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 - усклађени дин. изн, 55/12 - усклађени дин. изн, 93/12, 47/13 - усклађени дин. изн, 65/13 - др. закон, 57/14 - усклађени дин. изн, 45/15 - усклађени дин. изн, 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн, 61/17 - усклађени дин. изн, 113/17, 3/18 - испр. и 50/18 - усклађени дин. изн, 95/18, 38/19 - усклађени дин. изн, 86/19, 90/19 - испр. 98/20 - усклађени дин. изн, 144/20, 62/21 - усклађени дин. изн., 138/22, 54/23 - усклађени дин. изн. и 92/23).

Достављено:

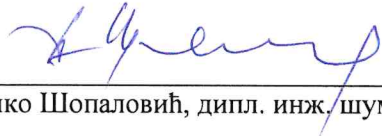
- ЈП „Србијашуме“, Београд
- Бул. Михајла Пупина 113,
- Завод за заштиту природе Србије
- Јапанска 35, 11070, Нови Београд,
- Инспекција за заштиту животне средине,
- Архива.

Самостални референт за
заштићена природна добра у ШГ „Ужице“

Александар Миловановић, дипл. инж. шум.

Управник Парка природе „Златибор“

Бошко Шопаловић, дипл. инж. шум.

Директор Шумског газдинства „Ужице“

Иван Станисављевић, дипл. инж. шум.